

VILHELMINA KOMMUN
Kommunfullmäktiges
sammanträde

Sammanträdesdatum
2020-10-26

Bilagor

Kommunfullmäktige

2020-10-26

Ärenden 26-29

FÖRBUNDSORDNING för Kommunalförbundet LYSTKOM

Fastställd 2020-xx-xx § x KF Lycksele

Fastställd 2020-xx-xx § x KF Storuman

Fastställd 2020-xx-xx § x KF Vilhelmina

Fastställd 2020-xx-xx § x KF Åsele

Innehåll

FÖRBUNDSORDNING	0
Förbundsordning för kommunalförbundet LYSTKOM	3
§1 Medlemmar, namn, säte och varaktighet	3
§2 Ändamål	3
§3 Organisation	4
§4 Förbundsdirektionen.....	4
§5 Revisorerna.....	4
§6 Underställning	4
§7 Initiativrätt.....	5
§8 Närvaro- och yttranderätt	5
§9 Kungörelser och tillkännagivanden.....	5
§10 Kostnadstäckning	5
§11 Andel i tillgångar och skulder.....	5
§12 Budget, verksamhetsplan och ekonomisk styrning.....	5
§13 Ersättningar	6
§14 Uppsägning och utträde	6
§15 Likvidation och upplösning	6
§16 Tvister.....	7
§17 Bildandet och förändringar i förbundsordningen	7
§18 Nya medlemmar	7
Reglemente för direktionen för kommunalförbundet LYSTKOM.....	8
§1 Politisk organisation	8
§2 Tjänstgöring för ledamöter och ersättare	8
§3 Inkallande av ersättare.....	8
§4 Ersättare för ordförande	8
§5 Tidpunkt för sammanträden.....	9
§6 Sammanträde på distans	9
§7 Kallelse till sammanträden	9
§8 Beslutsförhet	9
§9 Justering av protokoll.....	9
	1

LYSTKOM

§10 Reservation	10
§11 Meddelanden.....	10
§12 Undertecknande av handlingar.....	10
§13 Samråd.....	10
§14 Tjänstepersoners deltagande i sammanträden	10
§15 Handlingar	10
§16 Processbehörighet	11
§17 Uppgifter enligt speciallagstiftning	11
§18 Ledning och styrning	11

Förbundsordning för kommunalförbundet LYSTKOM

§1 Medlemmar, namn, säte och varaktighet

Lycksele kommun, orgnr. 212000–2635, Storumans kommun, orgnr. 212000–2577, Vilhelmina kommun, orgnr. 212000-xxxx och Åsele kommun orgnr. 212000–2791 bildar gemensamt ett kommunalförbund vars namn är LYSTKOM.

Förbundet har sitt säte i Lycksele kommun.

Förbundet är bildat för obestämd tid.

§2 Ändamål

Förbundet har följande kommunala ändamål:

Genom samverkan åstadkomma högre kvalitet, delad kompetens och kostnadseffektivitet.

Förbundet har följande ansvarsområden:

Drift och utveckling av Lycksele, Storumans, Vilhelmina och Åsele växeltelefoni och stödsystem för hänvisning. Ansvarar för telekommunikationslösningar samt beställa och leverera fasta och mobila telefoner för medlemskommunernas räkning. Ansvar för att bemanna och dimensionera en gemensam kundtjänstorganisation som innefattar kundtjänstrelaterade uppgifter som uppstår i kontakt med medborgare, medarbetare och andra intressenter.

Drift och utveckling av Lycksele, Storumans och Åseles e-tjänstekortsorganisation. Samtliga uppgifter regleras med hjälp av prissatt tjänstekatalog.

Drift av Lyckseles och Storumans verksamhetssystem och leverera överenskomna paketerade tjänsteleveranser i form av hårdvara och support med hjälp av en prissatt tjänstekatalog.

Ansvara för och dimensionera Lycksele och Storumans gemensamma IT-organisation. För Lycksele och Storumans ska IT-organisationen ta en aktiv del i samverkan kring IT-frågor via regionala nätverk.

Verksamheterna inom kommunalförbundet ansvarar för upphandling/avrop av IT-system inom förbundets egna ansvarsområden.

Uppgifter som överlämnas till förbundet skall vara gemensamma för minst två förbundsmedlemmar. Förbundets verksamheter ska i möjligaste mån omfatta samtliga medlemskommuner.

Åsele kommun och Vilhelmina kommun överlämnar inte arbetsuppgifter i gemensam IT-organisation.

Vilhelmina kommun överlämnar inte arbetsuppgifter i gemensam e-tjänstekortsorganisation.

§3 Organisation

Förbundet är ett kommunalförbund med direktion. Förbundsdirektionens arbetsformer regleras av reglemente enligt bilaga 1 till förbundsordningen.

§4 Förbundsdirektionen

Förbundsdirektionen består av 2 ledamöter och 2 ersättare från varje medlemskommun, där varje medlemskommuns kommunfullmäktige utser ledamot och ersättare vardera. Mandattiden för direktionen och ersättare är samma period som ska gälla för en kommunstyrelse enligt huvudregeln i 6 kap 18 § första stycket KL.

Förbundsdirektionen ska vid sitt första sammanträde under mandatperioden välja bland sina ledamöter ordförande, förste vice ordförande och andre vice ordförande. De väljs för två år i taget. Ordförande och vice ordförande bör inte komma från samma medlemskommun.

Vid förfall för ledamot tjänstgör ersättare från samma kommun som ledamoten.

Samtliga medlemskommuner ska vara representerade genom ledamot eller ersättare.

§5 Revisorerna

Kommunen där kommunalförbundet har sitt säte ska utse två revisorer. Revisorerna väljs för samma period som direktionen och ärendet bereds av valberedningen i Lycksele kommun.

Revisorerna kan komma från alla medlemskommuner, kravet är att de ska ha rösträtt i någon av medlemskommunerna. Revisorerna är med fördel någon av medlemskommunernas aktiva lekmannarevisorer.

Kommunalförbundets revisorer ska på begäran lämna uppgifter till medlemskommunernas förtroendevalda revisorer.

Kommunalförbundet skriver egen revisionsberättelse som inte behöver fogas samman med medlemskommunernas.

Kommunalförbundet bekostar revisorernas arbete.

§6 Underställning

Samråd och medlemskommunernas godkännande krävs såvitt frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt exempelvis:

- planer på väsentliga förändringar, utökningar eller neddragningar
- större investeringar
- upptagande av lån, ingående av borgen eller andra förbindelser
- bildande av ny juridisk person.

§7 Initiativrätt

Ärenden i direktionen får väckas av

- ledamot i direktionen
- förbundsmedlem genom framställan av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige.

§8 Närvaro- och yttranderätt

Direktionen avgör själv i vilka fall någon som ej är ledamot eller ersättare i direktionen har rätt att närvara och yttra sig vid direktionens/arbetsutskottets sammanträden.

Direktionen/arbetsutskottet beslutar också om en sådan förtroendevald ska ha rätt att få sin mening antecknad till protokollet.

§9 Kungörelser och tillkännagivanden

Kungörelser och tillkännagivanden anslås digitalt på den kommuns webbplats där förbundet har sitt säte. Då kommunens webbplats används ska det vara tydligt urskiljbart för att inte förväxlas med kommunens egen anslagstavla.

§10 Kostnadstäckning

Kostnaderna för förbundets verksamhet ska erläggas genom medlemsavgift från berörda medlemskommuner utifrån fastställd medlemsavgift som är hälften per capita och hälften av omsättningen i verksamheterna som respektive medlemskommun har överlämnat till förbundet.

Samma fördelning ska gälla för borgen som medlemmarna ingår för förbundet.

Kostnader för uppgifter som medlemskommun/er överlämnar till förbundet som inte är gemensam för samtliga förbundsmedlemmar fördelas så att berörd/a medlemskommun/er tar sin del, enligt respektive verksamhetsbudget.

§11 Andel i tillgångar och skulder

Förbundsmedlemmarna har vid varje tidpunkt andel i förbundets tillgångar och skulder i förhållande till förbundsmedlemmarnas ansvar enligt 10 §. Nu angivna fördelningsgrund gäller för täckande av brist för det fall förbundet skulle sakna medel att betala sina skulder i verksamheten samt vid skifte av förbundets behållna tillgångar eller skulder som föranleds av förbundets upplösning.

§12 Budget, verksamhetsplan och ekonomisk styrning

Kommunalförbundets budgetprocess ska tidsmässigt anpassas till kommunmedlemmarnas. Direktionen ska framställa ett förslag till budget och verksamhetsplan under året för förbundet. Direktionen ska samråda med medlemmarna om förslaget till budget och verksamhetsplan senast 15 september. Direktionen ska fastställa budgeten under oktober månad.

Direktionsmötet där budgeten fastställs är offentligt. När budget fastställs bestämmer direktionen storleken på medlemsavgiften som medlemmarna ska erlägga förbundet.

Direktionen skall minst en gång per kalenderår lämna delårsrapport till förbundsmedlemmarna enligt lagen (2018:597) om kommunal redovisning. Delårsrapporten omfattar årets sex (6) första månader.

Årsredovisning skall överlämnas till medlemmarnas fullmäktige och direktionens revisorer senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser.

Förutom det sammanträde med direktionen då budget fastställs skall det sammanträde då årsredovisning behandlas vara offentligt.

§13 Ersättningar

Arvoden och ersättningar för ledamöter och ersättare i direktionen, förbundets revisorer och andra förtroendevalda i förbundet ska utgå enligt de bestämmelser som gäller för förtroendevalda i Lycksele kommun.

§14 Uppsägning och utträde

Kommunalförbundet är bildat för obestämd tid. En förbundsmedlem får säga upp medlemskapet när den så önskar. Uppsägningstiden är 3 år räknat från ingången av den månad då uppsägningen skedde. Regleringen av de ekonomiska mellanhavandena mellan förbundet och den utträdande medlemmen bestäms i en överenskommelse mellan samtliga förbundsmedlemmar. De kvarvarande medlemmarna antar de ändringar i förbundsordningen som behövs med anledningen av utträdet. Om medlemmarna inte kan enas om förutsättningarna för utträde när uppsägningstiden i § 14 är till ända, ska förbundet omedelbart träda i likvidation.

§15 Likvidation och upplösning

Först när det ursprungliga medlemsantalet begärt utträde ur kommunalförbundet prövas frågan om kommunalförbundet ska träda i likvidation och upplösas. Vid likvidation ska förbundets tillgångar och skulder skiftas enligt §10 och §11. Likvidationen verkställs av direktionen i egenskap av likvidator. När direktionen fullgjort sitt uppdrag som likvidator ska direktionen avge en slutredovisning för sin förvaltning. Redovisningen sker genom en förvaltningsberättelse som rör likvidationen i sin helhet med redovisningen av skiftet av behållna tillgångar. Till berättelsen ska fogas redovisningshandlingar för hela likvidationen. Till slutredovisningen ska fogas direktions beslut om vilken av förbundets medlemmar som ska överta och vårda de handlingar som hör till förbundets arkiv. När förvaltningsberättelsen och redovisningshandlingarna har delgetts samtliga förbundsmedlemmar, är förbundet upplöst.

§16 Tvister

Tvister som uppstår mellan kommunerna skall i första hand lösas genom förhandlingar mellan medlemmarna, i andra hand genom skiljeförfarande enligt lagen om skiljeförfarande (SFS 1999:116).

§17 Bildandet och förändringar i förbundsordningen

Förbundet är bildat när medlemmarnas fullmäktige har antagit förbundsordningen. Ändringar eller tillägg ska antas i direktionen. Mindre ändringar eller tillägg kan fastställas av respektive medlemskommuns kommunstyrelse. Ändringar eller tillägg av betydelse ska fastställas av medlemmarnas kommunfullmäktige.

§18 Nya medlemmar

Ansökan om inträde av nya medlemmar prövas av direktionen. Beslut om inträde av nya medlemmar ska godkännas av medlemskommunerna enligt §6.

Bilaga 1 till förbundsordningen

Reglemente för direktionen för kommunalförbundet LYSTKOM

Lycksele och Storuman, Vilhelmina och Åsele kommuner är medlemmar i det gemensamma kommunalförbundet LYSTKOM. Utöver det som följer av lag gäller detta reglemente tillsammans med den förbundsordning som antagits av respektive medlemskommun.

§1 Politisk organisation

Direktionen är förbundets styrelse och beslutande församling. I enlighet med förbundsordningen tillsätter direktionen de organ som behövs för att fullgöra kommunalförbundets uppgift.

§2 Tjänstgöring för ledamöter och ersättare

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde skall en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe. Ersättare tjänstgör endast vid förfall för den ordinarie ledamoten från den egna kommunen.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Ersättarna har rätt att närvara och yttra sig på direktionens sammanträden även när de inte tjänstgör.

En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.

Ersättare som inte tjänstgör får delta i direktionens överläggningar.

§3 Inkallande av ersättare

En ledamot som är hindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast möjligt meddela det till förbundets kansli. Ledamoten kontaktar själv den ersättare som står i tur att tjänstgöra och som inte redan kallats in.

§4 Ersättare för ordförande

Om varken ordföranden eller en vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde utser direktionen en ledamot som fullgör ordförandens uppgifter.

Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får direktionen utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

§5 Tidpunkt för sammanträden

Direktionen bestämmer tid och plats för sina och eventuella utskotts eller beredningars sammanträden.

§6 Sammanträde på distans

Direktionen får sammanträda med ledamöter närvarande på distans, detta gäller endast ordinarie ledamot. En ledamot som deltar på distans skall använda en lokal som är så beskaffad att obehöriga inte kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.

Ordinarie ledamot som önskar delta på distans ska snarast det är möjligt meddela det till förbundets kansli. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

Direktionen får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans vid sammanträden.

§7 Kallelse till sammanträden

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena.

Kallelsen skall vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet. Kallelse kan också ske elektroniskt, t ex genom e-post.

Kallelse ska på ett lämpligt sätt tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast 5 dagar före sammanträdesdagen.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan skall bifogas kallelsen.

I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

När varken ordföranden eller vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den till åldern äldste ledamoten göra det.

§8 Beslutsförhet

Direktionen är beslutsför när minst 4 ledamöter, varav minst en från varje kommun, är närvarande. Ordförande har utslagsröst vid lika röstetal.

§9 Justering av protokoll

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Direktionen kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt innan direktionens justering sker.

§10 Reservation

Reservation ska anmälas innan sammanträdet avslutas. Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren före justeringen av protokollet.

§11 Meddelanden

Meddelanden till förbundet sker med ordföranden, verkställande tjänsteperson eller annan anställd som direktionen bestämmer.

§12 Undertecknande av handlingar

Vem som har rätt att underteckna avtal, andra handlingar och skrivelser beslutats av direktionen.

§13 Samråd

I enlighet med förbundsordningen skall direktionen samråda med medlemmarna i frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. I det syftet får direktionen från medlemmarnas styrelser och nämnder samt tjänstemän inhämta de yttranden och upplysningar som behövs för att direktionen skall kunna fullgöra sina uppgifter.

Medlemmarna har även rätt att inhämta yttranden och upplysningar från direktionen.

§14 Tjänstepersoners deltagande i sammanträden

Vid direktionens sammanträden får, om inte direktionen fattar särskilt beslut om annat, kommuncheferna från respektive kommun och verkställande tjänstepersonen för förbundet vara närvarande med rätt att delta i överläggningarna.

Övriga tjänstepersoner inom förbundet är skyldiga att närvara och föredra ärenden vid sammanträden med direktionen i den omfattning direktionen beslutar.

Direktionen har rätt att kalla tjänstepersoner hos medlemskommunerna till sammanträden för att föredra ärenden eller lämna upplysningar i ärenden som direktionen har att behandla.

§15 Handlingar

Handlingar som inkommit till förbundet och som ej är av ringa betydelse, ska diarieföras. I diariet antecknas ärendets benämning, dagen då ärendet eller handling inkommit eller upprättats, det beslut som fattats och datum för beslutet.

§16 Processbehörighet

Direktionen och verkställande tjänsteperson för förbundet får själv eller genom ombud föra förbundets talan i alla mål och ärenden inom domstolen och annan myndighet samt vid förrättningar av skilda slag, om inte någon annan skall göra det på grund av lag eller annan författning.

§17 Uppgifter enligt speciallagstiftning

Direktionen utser dataskyddsombud enligt dataskyddsförordningen och dataskyddslagen och ansvarar för de personuppgifter som behandlas i förbundets verksamhet.

Direktionen är arkivmyndighet och följer de arkivregler som finns i den kommun där förbundet har sitt säte.

§18 Ledning och styrning

Direktionen är förbundets förvaltningsorgan. Den har ansvaret för hela kommunalförbundets utveckling och ekonomiska ställning. I direktionens styrfunktion ingår att:

- leda arbetet med förbundets övergripande mål, riktlinjer och ramar för styrningen av kommunalförbundets verksamhet
- övervaka att det av medlemskommunerna fastställda ändamålet samt av förbundet fastställda mål och planer för verksamheten efterlevs.
- förbundets löpande förvaltning handhas rationellt och ekonomiskt
- förbundet verkar för öppenhet och dialog mellan förbundet och medlemskommunerna.

Kommunalförbundet LYSTKOM

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

1(2)

2020-08-17

§ 33

Dnr 2020-000020

Reviderad förbundsordning och reglemente för kommunalförbundet Lystkom

Beslut

Direktionen antar det reviderade förslaget till förbundsordning och reglemente för kommunalförbundet Lystkom och överlämnar det till kommunfullmäktige i Lycksele, Storuman och Åsele för beslut.

Direktionen överlämnar förbundsordning och reglemente till Vilhelmina kommun för beslut.

Direktionen uppmanar Vilhelmina kommun att välja två ordinarie ledamöter och två ersättare som från och med 1 januari 2021 ska tjänstgöra i direktionen för kommunalförbundet Lystkom.

Ärendebeskrivning

Förslaget till reviderad förbundsordning och reglemente har tagits fram dels på grund av revisorernas synpunkter i den grundläggande granskningsrapporten för 2019, dels på grund av Vilhelmina kommuns beslut om medlemskap i Lystkom.

Förbundsordningens ändamål i § 2 har kompletterats, § 5 har tydliggjorts angående beredning av val av revisorer, i § 12 har laghänvisningen korrigerats och förbundsordningen har också i relevanta delar kompletterats med Vilhelmina kommun.

Reglementet har kompletterats med Vilhelmina kommun, i § 8 har beslutsförheten ändrats på grund av fler medlemskommuner och i § 18 har direktionens styrfunktion kompletterats.

Alla förändringar i förbundsordningen och reglementet har markerats med gul överstrykning.

Beslutsunderlag

Förslag till förbundsordning och reglemente för kommunalförbundet Lystkom, 2020-07-16
Revisorernas grundläggande granskning 2019, dnr 2020-34

Kommunalförbundet LYSTKOM

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

2(2)

2020-08-17

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige i Lycksele, Storuman, Vilhelmina och Åsele

Kommun 1
Tjänstledare, 2021

Januari 2021		Februari 2021		Mars 2021		April 2021		Maj 2021		Juni 2021	
F 1 Nyårsdagen	M 1 Kfmgr Budgetutlöj 15	M 1	9	T 1	L 1 Första maj	T 1					
L 2	T 2 KS	T 2 KS		F 2 Långfredagen	S 2	O 2					
S 3	O 3	O 3		L 3 Påskafton	M 3	18	T 3				
M 4	T 4	T 4		S 4 Påskdagen	T 4	F 4					
T 5 Trettondagsafton	F 5	F 5		M 5 Annandag påsk	14	O 5	L 5				
O 6 Trettondedag jul	L 6	L 6		T 6	T 6	F 7	M 7				
T 7	S 7	S 7		O 7	F 9	L 8	T 8				
F 8	M 8	M 8		T 8	S 9	T 8	M 7				
L 9	T 9	T 9		F 9	M 10	O 9	T 8				
S 10	O 10	O 10		L 10	S 9	O 9	T 8				
M 11	T 11	T 11		S 11	M 10	O 9	T 8				
T 12	F 12	F 12		M 12 AU Budgetutlöj 15	T 11 Au	F 11	T 10				
O 13	L 13	L 13		T 13 AU	O 12	L 12	T 10				
T 14	S 14	S 14		O 14	T 13 Kristi himmelsfärdsdag	S 13	T 10				
F 15	M 15	M 15		T 15	F 14	M 14 Kfmgr Budget 24	T 15				
L 16	T 16 AU	T 16 AU		F 16	L 15	T 15	T 15				
S 17	O 17	O 17		F 16	S 16	O 16	T 15				
M 18	T 18	T 18		L 17	M 17 Kfmgr	T 17	T 15				
T 19 Au	F 19	F 19		S 18	T 18	F 18	T 17				
O 20	L 20	L 20		M 19 Kfmgr Budgetutlöj 16	O 19	L 19	T 17				
T 21	S 21	S 21		T 20	T 20	S 20	T 17				
F 22	M 22 Kfmgr	M 22		O 21	F 21	M 21	T 17				
L 23	T 23	T 23		T 22	L 22 Pingstafon	T 22	T 17				
S 24	O 24	O 24		F 23	S 23 Pingstafon	O 23	T 17				
M 25	T 25	T 25		L 24	M 24 Kfmgr	T 24	T 17				
T 26	F 26	F 26		S 25	T 25 KS	T 24	T 17				
O 27	L 27	L 27		M 26	T 25 KS	F 25 Midsommarafton	T 24				
T 28	S 28	S 28		T 27 KS	O 26	L 26 Midsommardagen	T 24				
F 29				O 28	T 27	S 27	T 24				
L 30				T 29	T 27	M 28	T 24				
S 31				M 29 Kfmgr	L 29	T 29	T 24				
				T 30 KS	F 30 Valborgsmässafon	S 30	T 24				
				O 31		M 31	T 24				

Veckonr.se

Revisorsberedns
Ärendenämnd

Juli 2021		Augusti 2021		September 2021		Oktober 2021		November 2021		December 2021	
T 1		S 1		O 1		F 1		M 1		44	O 1
F 2		M 2	31	T 2		L 2		T 2			T 2
L 3		T 3		F 3		S 3		O 3			F 3
S 4		O 4		L 4		M 4 Kfmgr		T 4			L 4
M 5	27	T 5		S 5		T 5 KS	40	F 5 Alla helgons afton			S 5
T 6		F 6		M 6		T 6 KS		L 6 Alla helgons dag			M 6
O 7		L 7		T 7 KS		T 7		S 7			T 7 Au
T 8		S 8		O 8		F 8		M 8		45	O 8
F 9		M 9		T 9		L 9		T 9 Au			T 9
L 10		T 10	32	F 10		S 10		O 10			F 10
S 11		O 11		L 11		M 11		T 11			L 11
M 12	28	T 12		S 12		T 12	41	F 12			S 12
T 13		F 13		M 13		O 13		L 13			M 13 KFM
O 14		L 14		T 14		T 14		S 14			T 14
T 15		S 15		O 15		F 15		M 15		46	O 15
F 16		M 16	33	T 16		L 16		T 16			T 16
L 17		T 17		F 17		S 17		O 17			F 17
S 18		O 18		L 18		M 18	42	T 18			L 18
M 19	29	T 19		S 19		T 19 Au		F 19			S 19
T 20		F 20		M 20		O 20		L 20			M 20
O 21		L 21		T 21 Au		T 21		S 21			T 21
T 22		S 22		O 22		F 22		M 22 Kfmgr		47	O 22
F 23		M 23	34	T 23		L 23		T 23 KS			T 23
L 24		T 24 Au		F 24		S 24		O 24			F 24 Jultafon
S 25		O 25		L 25		M 25 KFM	43	T 25			L 25 Jultidagen
M 26	30	T 26		S 26		T 26		F 26			S 26 Annandag jul
T 27		F 27		M 27		O 27	39	L 27			M 27
O 28		L 28		T 28		T 28		S 28			T 28
T 29		S 29		O 29		F 29		M 29		48	O 29
F 30		M 30	35	T 30		L 30		T 30			T 30
L 31		T 31				S 31					F 31 Nyårsafon

Veckonr. se

19/KS 92 940 29646

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UMEÅ****DOM**
2020-06-15
Meddelad i UmeåMål nr
497-20

Sida 1 (22)

KLAGANDE

1. Eric Axelsson, !
2. Rickard Norberg,
3. Monica Nilsson,
4. Maria Holmström,
5. Lena Larsson,
6. Tanya Burström,
7. Karl Karlsson,
8. Anki Brömster,
9. Mikael Hellström,
10. Anna Enebjörk,
11. Hans-Åke Lindahl,
12. Vanja Marthin,
13. Åsa Össbo,

MOTPART

Vilhelmina kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT Kommunfullmäktige i Vilhelmina kommuns beslut 2020-03-02, dnr KFM
§ 8**SAKEN**

Laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725), KL

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar överklagandet från klagande 4–13 i den del som avser den anslutande fritidshemsverksamheten.

Förvaltningsrätten avslår överklagandena i övrigt.

Dok.Id 107825

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 193 901 05 Umeå	Nygatan 45 (Tingshuset)	090-17 74 00 E-post: forvaltningsratteniumea@dom.se www.forvaltningsratteniumea.domstol.se	090-13 75 88	måndag–fredag 08:00–12:00 13:00–16:00

BAKGRUND

Kommunfullmäktige i Vilhelmina kommun beslutade vid sammanträde den 2 mars 2020 i ärende om "Budget 2020" bland annat att avveckla Malgoviks och Nästansjö skola F-6 höstterminen 2020 samt att genomföra organisationsförändringar vid Volgsjö skola och vid Hembergsskolan i enlighet med beredningsuppdrag höstterminen 2021. Fullmäktiges beslut förklarades omedelbart justerat.

YRKANDEN

Klagande 1 överklagar kommunfullmäktiges beslut om nedläggning av skolorna i Malgovik och Nästansjö, samt yrkar att beslutet upphävs. Som grund för överklagandet anför klaganden i huvudsak att beslutet strider mot artikel 3, 12 och 28 i barnkonventionen då det bl.a. inte finns någon analys gjord av hur barnets bästa tas i beaktan samt att det samråd som skett inte kan anses uppfylla skollagens mening, 4 kap. 13 § skollagen.

Klagande 2 överklagar kommunfullmäktiges beslut om nedläggning av skolorna i Malgovik och Nästansjö, samt yrkar att beslutet upphävs. Som grund för överklagandet anför klaganden i huvudsak att beslutet är otydligt utformat och att ett direktjusterat protokoll strider mot kommunfullmäktiges praxis och KL:s bestämmelser. Beslutet strider även mot skollagen och barnkonventionen då barnets bästa inte tas i beaktan samt att det samråd som skett har varit bristfälligt. Det korta tidsperspektivet för nedläggningarna gör även att beslutet strider mot arbetsmiljölagen.

Klagande 3 överklagar kommunfullmäktiges beslut om nedläggning av skolorna i Malgovik och Nästansjö, samt yrkar att beslutet upphävs. Som grund för överklagandet anför klaganden i huvudsak att beslutet om skolnedläggning innebär en överhängande risk att barnens rättigheter, enligt skollagen och barnkonventionen, förbises generellt och i synnerhet för barn med särskilda behov, vilket innebär risk för ohälsa pga. psykiska påfrestningar hos

såväl elever, vårdnadshavare och skolpersonal. Arbetsgivaren ska vidare enligt arbetsmiljölagen förena arbetstagarens och elevers intressen för arbetsmiljö och hälsa. Dålig ekonomi eller tidsbrist är inte giltiga skäl för underlåtenhet att upprätta handlingsplaner och/eller vidta åtgärder.

Klagande 4–13 överklagar kommunfullmäktiges beslut om nedläggning av skolorna i Malgovik och Nästansjö, samt anslutande fritidshemsverksamhet och yrkar att beslutet upphävs. *Klagande 13* överklagar även fullmäktiges beslut gällande organisationsförändringen av Volgsjö skola till F-5 skola och Hembergsskolan till en årskurs 6-9 skola höstterminen 2021. Som grund för överklagandet anför klagandena i huvudsak att beslutet inte tar barnets bästa i beaktan enligt artikel 3 barnkonventionen, 1 kap. 10 §, 3 kap. 4b §, 3 kap. 12j § skollagen samt 2 kap. 3 § KL. Beslutet vilar på felaktig och otillräcklig analys av beredningsunderlag och tar därmed inte hänsyn till barnets rätt att uttrycka sin mening, artikel 12 Barnkonventionen. Beslutet tar inte heller i beaktande barnets rätt till godtagbar arbetsmiljö, trygghet och studiero, 5 kap. 3 § skollagen samt arbetsmiljölagen.

Vilhelmina kommun bestrider bifall till överklagandet. Som grund för inställningen anförs i huvudsak att beslutet inte strider mot lag eller annan författning samt att beslutet föregåtts av ett gediget utredningsarbete där alla de förpliktelser som kommunen har enligt åberopad lagstiftning, har iakttagits.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

En laglighetsprövning enligt bestämmelserna i 13 kap. KL avser beslutets laglighet, men inte dess lämplighet eller skälighet. Vid prövningen av överklagandet får domstolen inte beakta andra omständigheter än sådana som klaganden har hänvisat till före överklagandetidens utgång. Vidare gäller att domstolen inte kan ersätta det överklagade beslutet med något annat. Enligt 8 § ska ett överklagat beslut upphävas, om 1) det inte har kommit till på lag-

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UMEÅ

DOM

Sida 4
497-20

ligt sätt, 2) beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen eller regionen, 3) det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller 4) beslutet annars strider mot lag eller annan författning.

Barnkonventionen

Enligt artikel 3 ska det bl.a. vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

Enligt artikel 6 ska konventionsstaterna bl.a. till det yttersta av sin förmåga säkerställa barnets överlevnad och utveckling.

Enligt artikel 12 ska konventionsstaterna bl.a. tillförsäkra det barn som är i stånd att bilda egna åsikter rätten att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

Enligt artikel 28 erkänner konventionsstaterna bl.a. barnets rätt till utbildning. I syfte att gradvis förverkliga denna rätt och på grundval av lika möjligheter ska de särskilt: (e) vidta åtgärder för att uppmuntra regelbunden närvaro i skolan och minska antalet studieavbrott.

Kommunallagen

Enligt 2 kap. 3 § ska kommuner och regioner behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat.

Enligt 5 kap. 69 § ska ett protokoll justeras senast fjorton dagar efter sammanträdet på det sätt som fullmäktige har bestämt. Av förarbetena framgår att bestämmelsen innebär att fullmäktige har stor frihet att bestämma om

formerna för justeringen. Det är även obligatoriskt att ta in regler om justeringen i arbetsordningen. Dessa kan avse t.ex. omedelbar justering och antalet justerare utöver ordföranden som får anses självskriven. (prop. 1990/91:117 s. 193)

Skollagen

Enligt 1 kap. 10 § ska barnets bästa vara utgångspunkt i all utbildning och annan verksamhet enligt denna lag som rör barn. Bestämmelsen motsvarar artiklarna 3 och 12 i barnkonventionen. Av förarbetsuttalandena till bestämmelsen framgår att den utgör en av skollagens portalparagrafer och ska således tillämpas i relation till relevanta bestämmelser i skollagen. I förarbetena till bestämmelsen (prop. 2009/10:165 s. 638) uttalas också att det för att avgöra vad som är barnets bästa krävs att en bedömning görs av vilka konsekvenser ett beslut eller en åtgärd får för det enskilda barnet eller för en grupp barn. Kravet på att visa att en bedömning av barnets bästa har gjorts gäller främst individuella beslut som rör enskilda barn eller beslut och åtgärder som rör en grupp barn med avseende på bestämmelser om skolmiljön och framtagande av ordningsregler eller disciplinära åtgärder.

Av 3 kap. 4b § framgår att i slutet av förskoleklassen och i slutet av bl.a. lågstadiet i grundskolan ska det genomföras en uppföljning av sådant stöd som getts enligt 5 § i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs.

Av 3 kap. 12j § framgår att när en elev i bl.a. förskoleklassen och grundskolan byter skolenhet inom skolformen ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 4 b §, till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om eleven som behövs för att underlätta övergången för eleven.

Enligt 4 kap. 13 § ska det vid varje förskole- och skolenhet finnas ett eller flera forum för samråd med barnen, eleverna och de vårdnadshavare som avses i 12 §. Där ska sådana frågor behandlas som är viktiga för enhetens verksamhet och som kan ha betydelse för barnen, eleverna och vårdnadshavarna. Inom ramen för ett eller flera sådana forum som avses i första stycket ska barnen, eleverna och vårdnadshavarna informeras om förslag till beslut i sådana frågor som ska behandlas där och ges tillfälle att komma med synpunkter innan beslut fattas. Rektorn ansvarar för att det finns forum för samråd enligt första stycket och för att informations- och samrådsskyldigheten enligt andra stycket fullgörs.

Enligt 5 kap. 3 § ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Av förarbetena till bestämmelsen (prop. 2009/10:165 s. 679) framgår att paragrafen anvisar att utbildningen måste utformas så att den dagliga verksamheten på skolenheterna tillförsäkrar eleverna trygghet och studiero. Grundläggande är de övergripande mål som gäller för utbildningen och målparagraferna i de särskilda skolformskapitlen.

VAD PARTERNA ANFÖRT

Överklagandena

I det följande redovisas i huvudsak vad som anförts i respektive överklagande.

Klagande 1

Enligt artikel 3 i barnkonventionen ska man i alla åtgärder som rör barn i första hand beakta vad som bedöms vara barnets bästa. Någon sådan analys har inte gjorts och en skolnedläggning får i allra högsta grad anses vara av stor betydelse för berörda barn samt även de barn som finns i den nya mottagande skolan. Barnen ska även enligt barnkonventionen ges tillfälle att fritt uttrycka sina åsikter i frågor som rör barnet och något sådant samråd

finns inte heller presenterat innan kommunfullmäktige fattade beslutet om nedläggning av skolorna. Det har inte heller skett något samråd enligt 4 kap. 13 § skollagen. Den kommunikation som skett är via en enkätundersökning som knappast kan anses uppfylla skollagens mening. Det ska särskilt noteras att under överläggningen i kommunfullmäktige yrkades särskilt att man skulle tillse att beslutet följer skollagen och barnkonventionen men dessa yrkanden avvisades. Det innebär att fullmäktige avsiktligt inte följt barnkonventionen och skollagen.

Klagande 2

Ett kommunfullmäktigebeslut ska i sin form vara formulerat på ett sådant sätt att missförstånd inte kan uppstå. I beslutsparagrafen står det "att avveckla Nästansjö och Malovik F-6 skola höstterminen 2020." Avveckling som ord beskriver ofta en process som har en tydlig början och ett slut, i detta fall höstterminen 2020. Med detta beslut kan man med fog hävda att avvecklingen i så fall kan ske fram till sista december 2020 och att skolorna därmed kan drivas vidare under hösten.

Kommunfullmäktiges beslut om direktjustering av hela "§ 8 Budget 2020" strider mot gällande kommunalpraxis och mot kommunallagens bestämmelser. Detta är ett ärende som inte kräver omedelbar verkställighet och är för komplex till sin natur för att med enkelhet kunna överblicka i ett beslut för direktjustering. Risken för misstag, felskrivningar och feltolkningar måste anses som mycket stor, se exempelvis invändningen ovan. Direktjusterade protokoll är något som görs med brådska ärenden eller med ärenden som har sådan vikt att de måste börja gälla omedelbart och är att anses som ett undantag till den normala demokratiska processen eftersom det inte blir någon tid att klaga på beslutet.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UMEÅ

DOM

Sida 8
497-20

Vid en större förändring som direkt eller indirekt påverkar en majoritet av kommunens grundskoleelever ska ett samråd med socialnämnden genomföras före beslutet, vilket inte skett i detta fall. Förändringar av den här storleken kan få stor betydelse på lång sikt för barn och ungas hälsa och utveckling. En tydlig analys av barnrättsperspektivet borde kopplats till en analys av vad dessa förändringar kan få för påverkan för barn och ungas situation i stort. Ett barnrättsperspektiv genomsyrar en verksamhet när man erkänner och respekterar barnets fulla människovärde enligt barnkonventionen. Se artikel 2, 3, 6, 12 barnkonventionen.

Av artikel 3 i barnkonventionen framkommer tydligt att barnets bästa ska beaktas innan beslut fattas. I de beslutsunderlag som finns om skolornas framtid sakas underlag som tydligt visar att berörda elevers bästa har tagits i beaktan innan formellt beslut. Kommunfullmäktige har inte utgått eller tagit i beaktan de omfattande konsekvenser som påverkar större delen av kommunens elever. I beslutsprotokollet saknas det även tydlig hänvisning till på vilket sätt beslutet, att med så kort varsel lägga ned byskolorna, kan vara till barnets bästa. Kommunfullmäktige har inte heller tagit hänsyn till att nedläggningen innebär att eleverna inte på ett tryggt och förutsägbart sätt hinner överflyttas till Volgsjö skola under våren. Det strider således mot barnkonventionens syfte, andemening och innebörd, att barn på så kort varsel och utan tydlig och genomtänkt utförandeplan ska överflyttas till en ny skola.

Beslutet strider mot artikel 12 i barnkonventionen. I samband med de olika beredningarna som utbildningsnämnden genomförde inför sitt möte den 29 januari 2020, fick elever och deras vårdnadshavare i Nästansjö och Malgoviks skola svara på en enkät. Enkäten upplevdes som svår att förstå och i princip omöjlig för eleverna att själva svara på. Dessutom har inte resultatet presenterats för varken elever, föräldrar eller fullmäktiges ledamöter före beslutet om skolornas framtid fattades av kommunfullmäktige.

Beslutet strider mot 1 kap. 10 § skollagen då kommunfullmäktige underkänt och förkastat det besparingsförslag som utbildningsnämnden lagt fram i sin beredning och beslutsunderlag inför nämndens möte den 29 januari 2020. Där framgår av de risk- och konsekvensanalyser som genomförts samt av det yttrande som berörda skolledare gjort att en stängning av skolorna inte skulle vara genomförbart på ett för eleverna rättssäkert sätt med tidshorizonten höstterminen 2020 utan tidigast hösten 2021. Kommunfullmäktige har genom sitt beslut inte visat särskild hänsyn till barnets bästa då kommunfullmäktige inte redovisat hur integreringen av eleverna i den nya skolan ska genomföras med det korta tidsperspektivet. Det är inte heller förenligt med barnets bästa att vissa elever i ung ålder får en restid på ca två timmar per dag för att fullgöra skolplikten.

Elevernas hälsa ska tillförsäkras en skolmiljö präglad av trygghet och studiero enligt 5 kap. 3 § skollagen och genom att nedläggningen av skolorna sker med så kort varsel bryter den mot nämnda paragraf. Trygghet, stabilitet och förutsägbarhet är en grund för att en elev på bästa sätt ska kunna tillgodogöra sig utbildning, vilket kommunfullmäktige inte haft i fokus. Beslutet innebär även att alla elever ska inrymmas i Volgsjö skola, som fått anmärkningar från skolinspektionen på grund av brister i just studiero och trygghet i skolan. Kommunen har ännu inte redovisat någon åtgärdsplan för hur bristerna ska hanteras samt hur åtgärderna är utformade i relation till nya elever som ska integreras. Arbetsmiljölagen gäller såväl elever som lärare, deras arbetsro och trygghet. Genom det korta tidsperspektivet äventyrar även kommunfullmäktige arbetsmiljölagens bestämmelser för både elever och lärare.

Klagande 3

I Malgoviks och Nästansjöes skola har eleverna undervisats i B-form och av lärare som haft samtlig behörighet. Elevhälsan är gemensam för dessa skolor medan Volgsjö, dit eleverna ska flytta, har en egen elevhälsa. I dagsläget

finns det elever i de berörda skolorna som har behov av enskild undervisning och särskild gruppundervisning delar av dagen. Dessa elever har särskilt stort behov av framförhållning inför förändring i verksamheten. Den risk- och konsekvensanalys som tagits fram gemensamt av rektorer från berörda skolor och fackliga representanter från Lärarnas riksförbund, Lärarförbundet och Kommunal inför kommunens planer på organisationsförändringar och nedskärningar av verksamheten, visar att tidsperspektivet har en avgörande betydelse.

Att överföra elever från två skolor med B-form till en tätortsskola med A-form innebär pedagogiska och organisatoriska utmaningar med integrering av olika skolformer, där exempelvis årskurs 4 kan ha läst ämnesinnehåll som motsvarar årskurs 6 och vice versa. Vid rutinemässiga överlämningar mellan förskola och grundskola påbörjas dessa redan i december året innan och pågår under hela vårterminen. I risk- och konsekvensanalysen bedöms överlämningarna inte hinnas med eftersom organisationen inte hinner bli komplett bl.a. då uppsägningar och omflyttningar av personal tar tid. Ytterligare risker som lyfts fram är att överlämningarna riskerar att inte uppfylla skollagens krav, att målen inte kan uppnås samt att kvaliteten i skolorna inte kan behållas om förändringen sker hösten 2020.

Nedläggningen av två skolor innebär också att lärare som så önskar ska erbjudas nya arbetsplatser inom kommunen samt att den mottagande skolan måste omorganisera personal, ombildning av arbetslag och i många fall även byte av klassrum. Detta kräver tid. För att elever och vårdnadshavare ska kunna få kontakt med "rätt" lärare krävs att huvuddelen av denna process är klar. Desamma gäller för överlämning av information som är viktig för elevernas skolgång och hälsa. Lärarnas riksförbund poängterade i en särskild skrivelse att Vilhelmina kommuns politiker behöver ta sitt arbetsmiljöansvar och upprätta en handlingsplan för de allvarliga risker och konsekvenser som analyserna påvisat, före beslut fattas. Detta har inte gjorts.

Enligt barnkonventionen och skollagen ska barnets bästa vara utgångspunkt i all verksamhet när det gäller barn under 18 år. Skolan ska så långt det är möjligt ta reda på vilken inställning barnet har. Elever och vårdnadshavare har rätt till insyn och information. Skolverket skriver att det enligt förarbetena är viktigt att skolan tar hänsyn till det och kommunicerar med elever och ibland vårdnadshavaren om vilka uppgifter som lämnas över till den nya skolan och varför. Det är också viktigt att överlämningsarbetet görs på ett systematiskt sätt så att det finns rutiner, professionell dokumentation och kommunikation med elever och vårdnadshavare inför övergångar. Se artikel 3 barnkonventionen, 1 kap. 10 § och 3 kap. 12 j § skollagen.

Enligt artikel 12 i barnkonventionen ska barn ges tillfälle att fritt uttrycka sina åsikter som rör barnet. Något sådant samråd finns inte presenterat innan kommunfullmäktige fattade sitt beslut om nedläggning av skolorna. Det finns inte heller något samråd enligt 4 kap. 13 § skollagen. Den kommunikation som skett är via en enkätundersökning som knappast kan anses uppfylla skollagens mening.

Konventionsstaterna ska vidta åtgärder för att uppmuntra regelbunden närvaro i skolan och minska antalet studieavbrott, artikel 28 barnkonventionen. Utgångspunkten är bl.a. skolverkets regleringsbrev: Myndigheten ska också i sin verksamhet analysera konsekvenserna för barn och då ta särskild hänsyn till barnets bästa enligt Förenta nationernas konvention om barnets bästa, förordning (2017:1302).

I risk- och konsekvensanalysen poängteras riskerna med att lägga ned skolorna och slutsatsen enligt den är att förändringen inte kan göras rättssäkert med så kort framförhållning. Om ”denna förändring ska ske under 2020 bedömer vi att riskerna för ohälsa blir så stora att förändringen inte bör ge-

nomföras. Vi bedömer att det finns många allvarliga risker med dessa scenarier och att både elever och personal kommer att påverkas negativt". Utbildningsnämnden tar den 29 januari 2020 beslutet "att föreslå kommunfullmäktige att inte avveckla skolorna Malgovik och Nästansjö. Den 2 mars 2020 går kommunfullmäktige emot fackmännens rekommendation samt risk- och konsekvensanalysen och beslutar om nedläggning. Under överläggningarna i kommunfullmäktige yrkades särskilt att man skulle tillse att beslutet följer skollagen samt barnkonventionen, men detta yrkande avvisades av en majoritet. Det indikerar att kommunfullmäktige avsiktligt inte följt skollagen samt barnkonventionen.

Förvaltningsrätten ska även granska om det är förenligt med arbetsmiljölagens krav på arbetsmiljö och hälsoaspekter att genomföra så här stora förändringar med den här korta framförhållningen.

Klagande 4–13

Beslutet strider mot artikel 3 i barnkonventionen. Kommunfullmäktiges beslut har inte utgått eller beaktat de konsekvenser som kommer påverka större delen av kommunens elever i årskurs F-6 på de berörda skolorna. Det framgår inte av kommunfullmäktiges beslutsprotokoll på vilket sätt beslutet, att med så kort tidsaspekt lägga ned byskolorna, ska vara till barnets bästa. Hänsyn har inte heller tagits till att en nedläggning innebär att eleverna på ett tryggt och förutsägbart sätt inte hinner överflyttas till Volgsjö skola. Den lagstadgade skyldigheten om trygg övergång mellan skolförmer kommer inte hinnas med på ett för barnet gynnsamt sätt, 3 kap. 4b och 12j §§ skollagen. Enligt de rutiner som följs av Vilhelmina kommun påbörjas kartläggning och planering redan i december läsåret innan övergång. Enligt rektorerna kommer det få följd, bl.a. i form av otrygghet och risk för obalans i de olika ämnesinnehållen som samläses i en B-skola. Sammantaget ger inte den minimala möjligheten till trygg övergång en likvärdig behandling av

kommunens medborgare och beslutet strider således också mot likställighetsprincipen, 2 kap. 3 § KL.

Förvaltningschefen har i underlagen framhållit risker med tidsbrist i överlämningen, påfrestning för personalen samt närhetsaspekten, dvs. att restider inte får ta alltför stor del av dagen, framförallt för de lägre åldrarna. Trots detta konstaterar denne utan att hänvisa till något särskilt, ex barnets bästa, att avvecklingen är "fullt genomförbar". Det kan inte vara försvarbart eller förenligt med barnets bästa att elever så unga som sex år ska ha en restid på upp till två timmar per dag för att kunna fullfölja skolplikten.

Diskussionerna som förts har framförallt rört enskilda politikers personliga åsikter. Det är helt i strid med barnkonventionens syfte och innebörd, att barn blir drabbade av ett politiskt maktspel.

Beslutet strider även mot 1 kap. 10 § skollagen om särskild hänsyn till barnets bästa. Kommunfullmäktige förkastade utbildningsnämndens förslag. Av den beredning som utbildningsnämnden beslutade om, de risk- och konsekvensanalyser som gjorts samt de yttrande som berörda skolledare gjort framgår att en avveckling inte skulle vara genomförbar på ett för eleverna gynnsamt sätt. Rektorerne hänvisar dessutom till att risk- och konsekvensanalysen är gjord under extrem tidspress. Av denna analys framgår att på 21 punkter värderades 9 konsekvenser innebära mycket allvarlig risk och 11 punkter allvarlig risk.

Under beredningsarbetet lämnande utbildningsnämnden ut en enkät där föräldrar och elever på berörda skolor fick möjlighet att svara på frågor gällande en eventuell nedläggning. Enkäten upplevdes som bristfällig samt svår för eleverna att förstå. Den kan därför inte anses motsvara kravet i artikel 12 barnkonventionen. Vid ett dylikt beslut kan det tänkas att barnen själva bör få bestämma hur deras åsikter och meningar ska framföras. Resultatet har

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UMEÅ

DOM

Sida 14
497-20

heller inte redovisats för de som svarade på enkäten eller för allmänheten. Den redovisades enbart muntligt för politikerna i kommunfullmäktige vilket gör att de inte tagit hänsyn till vad elever samt föräldrar uttryckt i frågan. Det har inte heller skett en tydlig analys och presentation av resultatet utan anges nu bara som en del av "checklista för barnets bästa" där förvaltningschefen endast konstaterar, i strid mot underlagen, att avvecklingen är fullt genomförbar.

Beslutet strider mot 5 kap. 3 § skollagen då en nedläggning av byskolorna med så kort varsel inte går i linje med att elever ska tillförsäkras en skolmiljö präglad av trygghet och studiero. Trygghet, stabilitet och förutsebarhet är en grund för att en elev på bästa sätt ska tillgodogöra sig sin utbildning, vilket inte kommunfullmäktige haft i fokus. Volgsjö skola, där ca 70 nya elever ska inrymmas, har redan ett högt antal elever och har fått förbättringsanmodan från skolinspektionen som pekar på brister i just studiero och trygghet som till viss del beror på elevlogistik och förflyttningar av elever under pågående lektioner. Dessa brister ska vara åtgärdade senast 3 augusti 2020 och kommunen har inte redovisat någon åtgärdsplan för hur bristerna ska hanteras samt hur åtgärderna är utformade i relation till att nya elever ska integreras under mycket kort tid. Beslutet strider även mot arbetsmiljölagen som gäller såväl alla elever som personal, deras arbetsro och trygghet. Av konsekvensbedömningarna framgår det att avvecklingen med så kort tidshorisont kommer påverka elever och lärare mycket negativt.

Av protokollet från kommunfullmäktige framgår "att avveckla Malgovik skola F-6 höstterminen 2020" men vad som menas med höstterminen 2020 är inte tydligt. Ett kommunalt beslut bör tydligare än så dokumenteras.

Beslutsprocessen i den här frågan omfattar inte risk- och konsekvensanalyser i andra kommunala nämnder. Det finns en tydlig koppling mellan ut-

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UMEÅ

DOM

Sida 15
497-20

bildningsnämnden och socialnämndens verksamheter. En fungerande skolgång är ett av det främsta skydden för en individ och misslyckanden i skolan kan innebära andra mycket dyra kostnader för socialnämnden, vilket även påtalats både muntligt och skriftligt för beslutsfattarna. Trots det är det en aspekt som inte tagits med i beslutsprocessen och inte heller kostnaderna för avvecklingen av fastigheterna. De sammanlagda besparingarna som avvecklingen kan generera kan därför inte fastställas då vissa eventuella kostnader har uteslutits ur underlagen.

Klagande 13 har i stora drag i sin överklagan anfört samma omständigheter som klagande 4–12 men gör i sin överklagan följande tillägg. Beslutet att omorganisera Volgsjö skola till F-5 skola och Hembergsskolan till årskurs 6–9 skola höstterminen 2021 strider också mot 1 kap. 10 § skollagen. När det gällde omorganisationen för årskurs 6–9 har rektorer och ombud för lärarfackförbund identifierat 17 respektive 16 risker i risk- och konsekvensanalysen. 12 av dessa bedöms som mycket allvarliga och allvarliga. Det framkommer även att andra skolor kommer bli lidande av organisationsförändringen då det inte kommer att finnas utrymme för ”utlån” av personal. I Östersund har stadieindelningen beslutats återgå till F-6 och 7–9 just mot argumentet att följa skollagens intentioner.

Beslutet att omorganisera Volgsjö skola och Hembergsskolan strider även mot 5 kap. 3 § skollagen. I underlagen kring årskurs 6–9 framkommer den höga risken för att elever i tidigare åldrar exponeras för alkohol, narkotika och tobak och får en otryggare arbetsdag. Dessutom finns inte en utemiljö anpassad till mellanstadieelever vilket tvingar barnen att tidigare bli tonåringar.

Även om organisationsförändringen i årskurs 6–9 ligger ett år fram i tiden, saknas planer och insatser på att trygga arbetsmiljön för elever och lärare

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UMEÅ

DOM

Sida 16
497-20

som berörs. Lärare som undervisar på Volgsjö skola får dessutom inte möjlighet att sätta betyg på årskurs 6 på de elever som de följt sedan årskurs 3. Arbetsmiljöriskerna med omorganisationen bedöms för stora av rektorerna på Volgsjö, Malgovik, Nästansjö och lärarfackförbunden för att de ska genomföras alls. Beslutet strider därför även mot arbetsmiljölagen.

Kommunens svar på överklagandena

Kommunen vill upplysa om den ekonomiska kris som kommunen befinner sig i. Under en längre tid har diskuterats långtgående och svåra åtgärder för att på sikt kunna återställa en kommunal ekonomi i balans men med bevarandet av en försvarlig kvalitet på olika verksamheter, främst då inom utbildningsområdet och inom äldreomsorgen. Kommunen har under en längre tid arbetat med en översyn av alla verksamheter som kommunen har ansvaret för. Det har i det läget, men även tidigare, konstaterats att kommunens kostnader för utbildningsverksamheten är i särklass dyrast i jämförelse med alla andra kommuner i Sverige. Kommunen har inte längre ekonomiska möjligheter att kvarstå i ett sådant förhållande, som bidragit till att andra verksamheter resursmässigt får stå tillbaka.

De två skolor som kommunfullmäktige nu beslutat att avveckla ligger båda i närheten av Vilhelmina tätort, där Volgsjö skola och Hembergsskolan finns. Dessa skolor har bedömts kunna rymma de elever som nu finns i Nästansjö och Malgoviks skolor. Genom det underlag som kommunfullmäktige har haft tillgång till, så har det bedömts möjligt att genomföra de beslutade åtgärderna utan att göra avkall på vare sig kvalitet eller den tillämpning av gällande lagstiftning som krävs och som har anknytning till verksamheten.

De klagande hänvisar till att den beredning som skett inte tagit hänsyn till vare sig skollagen eller barnkonventionen och att besluten också skulle strida mot gällande kommunallag och arbetsmiljölagen. Kommunen hävdar i motsats till de klagande att frågan om skolnedläggningarna i Nästansjö och

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UMEÅ

DOM

Sida 17
497-20

Malogvik har föregåtts av ett gediget utredningsarbete inom utbildningsförvaltningen, där alla de förpliktelser som kommunen har enligt åberopad lagstiftning har iakttagits. Frågan har också varit föremål för ingående politisk prövning. En överväldigande majoritet i kommunfullmäktige har slutligen bedömt att de aktuella skolnedläggningarna dels är nödvändiga ur ett ekonomiskt perspektiv, dels också att förändringarna ändå innebär att kommunen mer än väl uppfyller sina förpliktelser mot barnen och att kommunen inte i något avseende brutit mot någon laglig förpliktelse.

Yttranden

Klagande har getts tillfälle att yttra sig över kommunens svar.

Klagande 4–12 anför i en gemensam skrivelse i huvudsak följande. Att argumentera för att kostnaderna för utbildningsnämndens verksamhet är dyrare än samtliga kommuner i landet saknar betydelse då motsvarigheten till Vilhelmina kommun, geografiskt sett, inte finns. Bara för att skolorna ligger i "närheten" av Vilhelmina tätort betyder inte det att eleverna som går där gör det. Det ska även poängteras att kommunen idag hyr dyra moduler för att rymma nuvarande elever på Volgsjö skola och har planer på att bygga ut skolan. Kommunen har även beslutat att flytta årskurs 6 från Volgsjö skola till Hembergsskolan pga. platsbrist. Med tanke på den ekonomiska kris kommunen befinner sig i kan man fråga sig hur beslutsfattarna förvaltar skatteintäkterna. Det gedigna utredningsarbete som kommunen hänvisar till innehåller inte en enda hänvisning till exempelvis barnkonventionen, vilket tydligt har efterfrågats under utredningsarbetet. När kommunfullmäktige beslutade om nedläggningen av skolorna pratade de om hur svårt det skulle bli med överförandet av elever på så kort tid. För en kommun i ekonomisk kris kan det tyckas en aning magstarkt att kommunen "mer än väl" uppfyller sina förpliktelser mot barnen. Framförallt då det saknas såväl skriftliga som muntliga hänvisningar till barnkonventionen i beredningen.

Klagande 13 anför i huvudsak följande. Med hänvisning till barnkonventionen är kommunens hänvisning till en jämförelse mellan Vilhelmina kommuns skolkostnader och skolkostnader för övriga kommuner helt oväsentlig. Det stämmer inte att de beslutande åtgärderna inte skulle leda till kvalitetsförlust och skarpa avbräck gentemot den lagstiftning och de rutiner som gäller för verksamheterna, med tanke på vad som framkommer i beredningsunderlaget. Frågan har inte heller varit föremål för en ingående politisk prövning utan snarare en brådskande politisk prövning då barnens egna åsikter inte tagits med i beslutet annat än genom en undermålig enkätundersökning.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för förvaltningsrättens prövning.

Kommunfullmäktige i Vilhelmina kommun har bl.a. beslutat att avveckla Malgovik skola F-6 och Nästansjö skola F-6 höstterminen 2020 samt att genomföra organisationsförändring vid Volgsjö skola och Hembergsskolan i enlighet med beredningsuppdraget hösten 2021. Förvaltningsrättens prövning är begränsad till frågan om det överklagade beslutet, utifrån de omständigheter som anförts inom klagotiden, ska upphävas på någon av de grunder som anges i 13 kap. 8 § KL. Vidare vill förvaltningsrätten understryka att det i en laglighetsprövning av det nu aktuella slaget inte finns något utrymme för domstolen att ta hänsyn till lämplighetsöverväganden. Någon prövning av det överklagade beslutets lämplighet eller skälighet kan därför inte göras i detta mål.

Fritidhemsverksamhet

Klagande 4–13 överklagar kommunfullmäktiges beslut att avveckla Malgoviks skola och Nästansjö skola samt anslutande fritidshemsverksamhet. Förvaltningsrätten konstaterar att kommunfullmäktige inte har fattat något beslut gällande den anslutande fritidshemsverksamheten varför överklagandet i denna del ska avvisas.

Beredning av ärendet

Samtliga klagande har anfört att det samråd som skett via en enkätundersökning är bristfälligt och inte kan anses uppfylla skollagens krav på samråd. Flera klaganden har även synpunkter på att beslutet vilar på otillräcklig analys av beredningsunderlagen. Skollagens bestämmelse om samråd i 4 kap. 13 §, som klagandena åberopat, gäller undervisningens innehåll och omfattning och aktualiseras i samband med förslag till beslut i sådana frågor. Bestämmelsen tar således sikte på samråd vid de olika skolenheterna och medför inga skyldigheter för kommunfullmäktige. I 5 kap. 26 - 33 §§ KL finns regler kring hur fullmäktige ska bereda ärenden. Något krav på beredningens kvalitet finns dock inte. Fullmäktige tar själv ställning till beredningens kvalitet och det ankommer inte på förvaltningsrätten att pröva den frågan. Vad klagandena anfört om innehållet i beredningen, inklusive hur samrådet och information har skötts inför det nu överklagade beslutet gällande nedläggning av skolor samt organisationsförändringen, innebär inte att beslutet strider mot lag eller annan författning.

Kommunallagen

De flesta klagande har vidare anfört att beslutet strider mot likställighetsprincipen som kommer till uttryck i 2 kap. 3 § KL. Likställighetsprincipen innebär att kommunen ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för annat. Den gäller enbart gentemot kommunens egna medlemmar och när kommunen är i kontakt med dem i egenskap av medlemmar. Det överklagade beslutet riktar sig inte till någon kommunmedlem utan gäller nedläggning av skolor samt organisationsförändring av skolor. Att det överklagade beslutet indirekt kan innebära negativa konsekvenser för vissa kommunmedlemmar och inte för andra innebär inte att beslutet strider mot bestämmelsen i 2 kap. 3 § KL. Det överklagade beslutet kan därmed inte upphävas som olagligt med hänvisning till att beslutet strider mot likställighetsprincipen.

Överlämningar mellan skolformer

En invändning som framförts av majoriteten av klagandena är att beslutet strider mot skollagens bestämmelser om överlämning mellan skolformer, 3 kap. 4b och 12j §§ skollagen. Bestämmelserna om överlämningar i skollagen, som klagandena åberopat, tar sikte på de eventuella följdeffekterna av nedläggningen av skolorna samt organisationsförändringen. De kan därför inte anses ligga till grund för att själva besluten om nedläggning av skolorna samt organisationsförändringen strider mot bestämmelserna i skollagen. De flesta klagande har även anfört att beslutet står i strid med kommunens rutiner då överlämningarna mellan skolformerna brukar ske redan i december året innan. Kommunens egna rutiner utgör inte lag eller annan författning varför besluten inte kan upphävas på denna grund.

Barnkonventionen

Samtliga klaganden har anfört att beslutet strider mot barnkonventionen, som gäller som lag sedan 1 januari 2020. Bestämmelserna i barnkonventionen är allmänt hållna och de närmare formerna för hur barnets bästa ska beaktas eller hur barnets rätt att komma till tals ska säkerställas framgår inte av barnkonventionen. De frågorna är enligt förvaltningsrättens mening istället frågor som mer är av lämplighetskaraktär. Beslutet om nedläggning av skolor samt organisationsförändringen kan därför inte upphävas på den grunden att det strider mot barnkonventionen.

1 kap. 10 § skollagen

De flesta klagandena har även anfört att beslutet strider mot 1 kap. 10 § skollagen då kommunfullmäktige inte tar hänsyn till barnets bästa då de bl.a. förkastade utbildningsnämndens förslag samt att det i beredningen framkommer mycket allvarliga risker med nedläggningen samt omorganisationen som de inte beaktat. Av förarbetena tydliggörs att paragrafen är en portalparagraf som ska tillämpas i relation till relevanta bestämmelser i skol-

lagen och kravet på att visa att en bedömning av barnets bästa har gjorts gäller främst individuella beslut som rör enskilda barn eller beslut och åtgärder som rör en grupp barn avseende på bestämmelser om skolmiljö och framtagande av ordningsregler eller disciplinära åtgärder. Förvaltningsrätten anser därmed, bl.a. med beaktande av hur bestämmelsen är utformad, att det står klart att det överklagade beslutet inte kan upphävas på den grund att beslutet strider mot 1 kap. 10 § skollagen. Förvaltningsrätten kan inte heller, som ovan konstaterats, inom ramen för en laglighetsprövning granska eller värdera kommunfullmäktiges beslutsunderlag med tillhörande risk- och konsekvensanalys.

Arbetsmiljö

Flera klaganden har anfört att beslutet strider mot 5 kap. 3 § skollagen samt arbetsmiljölagen då det korta tidsperspektivet påverkar elevernas och personalens arbetsro och trygghet. Förvaltningsrätten gör bedömningen att eventuella följd effekter som nedläggningen av skolorna samt organisationsförändringen beskrivs kunna få för elevernas trygghet och studiero tar sikte på beslutets lämplighet, vilket inte prövas inom ramen för en laglighetsprövning. Det överklagade beslutet kan därmed inte upphävas som olagligt med hänvisning till att beslutet strider mot ovan nämnda bestämmelser.

Övriga invändningar

Det har även anförts att beslutet om direktjustering av protokollet strider mot gällande kommunalpraxis samt KL:s bestämmelser. Kommunens egna riktlinjer utgör inte lag eller annan författning varför det inte kan upphävas på den grunden. Förvaltningsrätten finner inte heller att klaganden har visat att beslutet skulle strida mot bestämmelserna i KL.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UMEÅ****DOM**Sida 22
497-20*Sammanfattande bedömning*

Vad klagandena anfört innebär inte att det överklagade beslutet är olagligt med hänsyn till kommunallagen, barnkonventionen, skollagen eller arbetsmiljölagen. De har inte heller i övrigt anfört något som medför att beslutet kan upphävas som olagligt enligt 13 kap. 8 § KL. Överklagandena kan därför inte bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-03)

Lena Bergdorf

I avgörandet, som är enhälligt, har rådmannen Lena Bergdorf samt de särskilda ledamöterna Karin Ahnqvist och Karolina Johansson deltagit. Målet har föredragits av förvaltningsrättsnotarien Johanna Johansson.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.